

Exotische grotbewoner in Fries verzorgingshuis - de kassprinkhaan

Roy Kleukers, EIS Kenniscentrum Insecten

De kassprinkhaan (*Diestrammena asynamora*) komt van oorsprong uit China, waar de dieren leven in grotten. Ze zijn door transport met plantenmateriaal over de hele wereld verspreid geraakt. Soms overleven tijdelijk ze in kunstmatige grotmilieus als kassen en kruipruimtes. We beschrijven hier de status van deze exoot in Nederland, met speciale aandacht voor de bijzondere populatie in een verzorgingshuis in Friesland.

De kassprinkhaan (foto's) is een groot insect van zo'n 2 cm, waarbij de lange poten en sprieten niet zijn meegerekend. De dieren zijn helemaal aangepast aan het leven in grotten. Ze zijn vleugelloos en hebben lange sprieten aan de kop en aan het achterlijf (cerci genoemd), waarmee ze al tastend hun weg in het donker vinden.

Verspreiding in Nederland

In de loop der jaren is de kassprinkhaan op behoorlijk veel plaatsen aangetroffen in ons land (zie kaart). Meestal gaat het om een enkel exemplaar, maar soms handhaaft zich tijdelijk een populatie, zoals in een kamerplantenbedrijf in 's Gravenmoer (1973-1980), een woonwijk in Hoogeveen (eind jaren 1980) en een woonwijk in Tilburg (2005-2009). Het valt op dat er sinds de jaren 1920 tot aan 2014 losse waarnemingen uit Leeuwarden en omgeving afkomstig zijn. Toch was de ontdekking van een grote populatie in een verzorgingshuis in Noardburgum (Fr.) een verrassing.

Verszorgingshuis Noardburgum

David Nieuwenhuis werkt in een groot zorgcomplex in Noardburgum in Friesland en heeft een passie voor natuur. Toen hij van de nachtploeg hoorde dat ze soms enorme springspinnen op de gang aantreffen, was zijn interesse gewekt. Pas in 2012 kreeg hij een (dood) exemplaar onder ogen en toen was de conclusie snel getrokken: kassprinkhaan. Het zorgcentrum is een groot complex met zo'n 25 geschakelde gebouwen, die grotendeels voorzien zijn van een kruipruimte. Op vele plaatsen is de kassprinkhaan inmiddels aangetroffen, waarbij het soms gaat om tientallen

Kassprinkhaan, mannetje (boven) en vrouwtje (onder); het vrouwtje is te herkennen aan de lange legboor. (Foto's: Paul van Hoof)

dieren per kruipruimte. De totale populatie is naar schatting enkele duizenden exemplaren groot. Navraag bij het oudere personeel leerde dat de kassprinkhaan hier al minstens 40 jaar voorkomt. Het betreft waarschijnlijk de grootste populatie van de kassprinkhaan in Europa.

Tot slot

De kassprinkhaan is een van de vele onschadelijke exoten. Door hun grootte en onverwachte gedrag kunnen ze mensen soms schrik aanjagen en de dieren gaan 's nachts ook wel op zoek naar eten en kunnen dan aan kamerplanten knagen. Maar dat weegt niet op tegen het bijzondere gevoel dat er een populatie Chinese grottensprinkhanen onder je vloer huist. Het personeel en de bewoners van het verzorgingscomplex in Noardburgum hebben de kassprinkhaan dan ook in hun hart gesloten. Daarbij heeft de aandacht van buiten zeker geholpen.

Eind 2014 was er een filmploeg van Vroege Vogels over de vloer om het verhaal vast te leggen (foto) en begin 2015 vond zelfs een excursie plaats voor een tiental sprinkhaankenners.

De toekomst van de populatie is overigens onzeker omdat er plannen zijn om het zorgcomplex grondig te restaureren.

Meer lezen over de kassprinkhaan?

<http://www.eis-nederland.nl/Beheer/Artikelen/ID/1231/ET-8-De-Nederlandse-sprinkhanen-en-krekels>